Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej

Wojciech Lepich

Nr albumu: 1146600

Rozpoznawanie cyfr przez sieć neuronową zaimplementowaną na układzie FPGA

Praca licencjacka na kierunku Informatyka

Praca wykonana pod kierunkiem dr. Grzegorza Korcyla z Zakładu Technologii Informatycznych

Oświadczenie autora pracy

Świadom	odpowiedzialn	ości prawnej	oświadczam,	że niniejsza	praca dy	plomowa	została
napisana	przeze mnie sa	amodzielnie i	nie zawiera	treści uzyska	anych w s	sposób nie	zgodny
z obowiaz	zującymi przep	isami.					

Oświadczam	również,	żе	przedstawiona	praca	nie	była	wcześniej	przedmiotem	procedur
związanych z	uzyskani	em	tytułu zawodo	wego '	w wy	yższej	j uczelni.		

Kraków, dnia	Podpis autora pracy

Oświadczenie kierującego pracą

Potwierdzam, że niniejsza praca została przygotowana pod moim kierunkiem i kwalifikuje się do przedstawienia jej w postępowaniu o nadanie tytułu zawodowego.

Kraków, dnia	Podpis kierującego pracą

Spis treści

1	Wst	ęp	3
2	Teo	ria	4
	2.1	Architektura FPGA	4
	2.2	Przetwarzanie obrazu	4
		2.2.1 Formaty pikseli	4
	2.3	Sieci neuronowe	5
3	Opi	s projektu	6
	3.1^{-2}	Zarys projektu	6
	3.2	Platforma	6
	3.3	Sieć neuronowa	6
	3.4	hls4ml	7
		3.4.1 Idea hls4ml	7
		3.4.2 Precyzja danych	8
	3.5	GStreamer	9
		3.5.1 xlnxvideosrc i xlnxvideosink	9
		3.5.2 videoconvert	10
		3.5.3 videocrop	10
		3.5.4 videoscale	10
		3.5.5 sdxnet	11
		3.5.6 Filter caps	11
		3.5.7 videobox	11
		3.5.8 fpsdisplaysink	12
	3.6	Używanie sieci	12
		3.6.1 Generowanie projektu	12
		3.6.2 Funkcja	12
		3.6.3 Interfejs	12
		3.6.4 Dostosowanie sieci	12
		3.6.5 Tworzenie biblioteki	13
	3.7	Implementacja pluginu sdxnet	14
		3.7.1 neuralnet	14
		3.7.2 gstsdxnet	15
	3.8	Uruchamianie	15
4	$\mathbf{W}_{\mathbf{Y}^1}$	niki i dyskusja	17
	4.1	v	17
	4.2	v	17
	4.3	Dane rzeczywiste	17
		4.3.1 Tabela z wynikami	18
		4.3.2 Omówienie wyników	18
	4.4	· ·	19
5	Pod	sumowanie	20

1 Wstęp

Tutaj wstęp

2 Teoria

2.1 Architektura FPGA

Field-Programmable Gate Array (FPGA) to układy scalone, które mogą być elektronicznie przeprogramowane bez potrzeby demontażu samego układu z urządzenia. w porównaniu do układów ASIC znacznie taniej zaprojektować pierwszy działający układ. Elastyczna natura układów FPGA wiąże się z większym zużyciem powierzchni krzemu, opóźnień oraz zużycia energii. (FPGA architecture: survey and challenges)

Podstawowa struktura układów FPGA składa się z różnych bloków logicznych, które mogą być łączone ze sobą w zależności od wymagań projektowych. Przykładami takich bloków są: DSP (jednostka przeprowadzająca obliczenia dodawania/mnożenia), LUT (Look-Up Table, de facto tablica prawdy dowolnej funkcji boolowskiej), Flip Flop (przechowują wynik LUT), BRAM (Block RAM, pamięć dwuportowa, jest w stanie przechowywać względnie dużą ilość danych).

Układy FPGA przeważnie pracują na kilku-, kilkunastukrotnie niższych częstotliwościach niż CPU. Osiągają wysoką wydajność dzięki masywnemu zrównolegleniu obliczeń.

Programowanie FPGA polega na pisaniu logiki w językach HDL (Hardware Description Language) takimi jak VHDL czy też Verilog. Napisana logika definiuje zachowanie układu FPGA. Gotowy opis logiki syntetyzuje się, czyli generuje połączenia pomiędzy zasobami układu. Kolejnym etapem jest implementacja — odzworowanie połączeń w konkretnym układzie.

HLS (High-Level Synthesis) to proces ułatwiający pisanie skomplikowanej logiki. Algorytmy można pisać w językach wysokiego poziomu, takich jak C, C++, System C. Przygotowany kod jest transpilowany poprzez odpowiedni kompilator HLS do języka RTL (Register-Transfer Level; język opisu sprzętu na poziomie bramek i rejestrów), a ten może być zaimplementowany na układzie.

2.2 Przetwarzanie obrazu

Cyfrowe przetwarzanie obrazu jest problemem wymagającym dużych mocy obliczeniowych ze względu na ilość danych do przetworzenia. Nieskompresowany kolorowy obraz z pikselami w formacie RGB (po 8 bitów na kolor) o wysokości 720 pikseli i szerokości 1280 pikseli to 22118400 bitów ($\approx 2,5$ MB). Obraz przetwarzany w czasie rzeczywistym, na przykład z kamery, zwielokrotnia tę liczbę o liczbę klatek na sekundę (przy trzydziestu klatkach na sekundę liczba danych rośnie do około 79 megabajtów na sekundę). Należy również pamiętać, że dane są dwuwymiarowe co jest ważne przy problemach związanych z rozpoznawaniem wzorców, klasyfikacją przedmiotów na obrazie, filtrowania w celu rozmazania lub wyostrzenia obrazów, itp.

2.2.1 Formaty pikseli

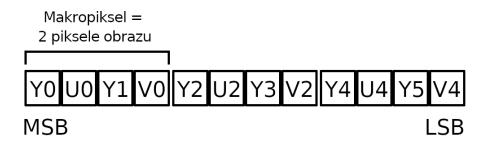
Jest wiele modeli przestrzeni barw (a co za tym idzie, sposobów kodowania pikseli) między innymi:

- RGB, używany w aparatach, skanerach, telewizorach
- CMYK, używany w druku wielobarwnym
- HSV

Dodać przypis

• YUV

Składowe dwóch ostatnich przestrzeni barw oddzielają informację o jasności od informacji o kolorach. Model barw YUV składa się z kanału luminacji Y oraz kanałów kodujących barwę U oraz V, są to kolejno składowa niebieska i składowa czerwona. w projekcie użyty jest format pikseli YUY2 (znany też pod nazwą YUYV), w którym na dwa piksele przypadają 32 bity. Licząc od najstarszego bitu pierwsze osiem bitów przypada na Y0 (patrz rys. 1), to jest luminacja pierwszego piksela, następne osiem bitów na U0, kolejne osiem bitów to luminacja drugiego piksela, a pozostałe bity to składowa czerwona V0. Dla obydwóch pikseli składowe U i V są wspólne. Co istotne w projekcie, łatwo oddzielić luminację, która jest używana w przetwarzaniu obrazu.

Rysunek 1: Schemat formatu pikseli YUV2

2.3 Sieci neuronowe

Sztuczna sieć neuronowa (SSN) jest modelem zdolnym do odwzorowania złożonych funkcji. Najprostsze sieci są zbudowane ze sztucznych neuronów, z których każdy posiada wiele wejść oraz jedno wyjście, które może być połączone z wejściami wielu innych neuronów. Każde z wejść neuronu jest związane ze znalezioną w procesie trenowania wagą. Wartość wyjścia to obliczony wynik funkcji aktywacji z sumy ważonych wejść. Sieć może mieć wiele warstw neuronów ukrytych, których wejściami są wyjścia neuronów z poprzedniej warstwy.

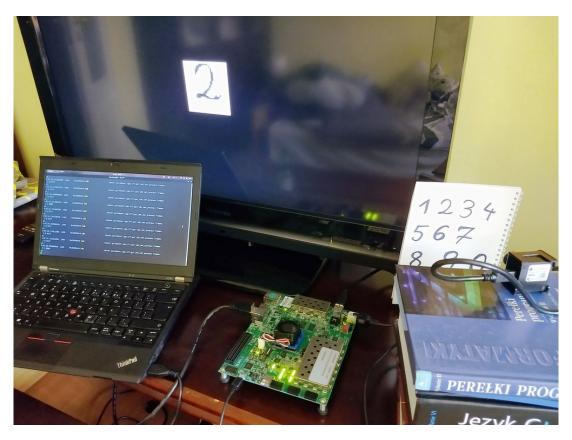
Sieci neuronowe są stosowane w problemach związanych z predykcją, klasyfikacją, przetwarzaniem i analizowaniem danych. Do ich zastosowania nie jest potrzebna znajomość algorytmu rozwiązania danego problemu. Obliczenia w sieciach są wykonywane równolegle w każdej warstwie, dzięki czemu implementacja sieci na układzie FPGA może działać wielokrotnie szybciej niż na CPU, pomimo niższej częstotliwości układu.

3 Opis projektu

3.1 Zarys projektu

Celem projektu jest implementacja systemu do rozpoznawania cyfr w czasie rzeczywistym. Cel zrealizowano poprzez implementację wtyczki GStreamera, wykorzystującej sieć neuronową, na układzie Xilinx Zynq MPSoC oraz stworzenie odpowiedniego potoku danych korzystając z bibliotek GStreamer. Zadaniami spoczywającymi na innych elementach potoku jest obsługa kamery, kadrowanie i skalowanie obrazu oraz wyświetlenie go na końcowym urządzeniu.

3.2 Platforma

Rysunek 2: Stanowisko testowe

Sprzęt wykorzystany w projekcie to Xilinx Zynq UltraScale+ MPSoC ZCU104. Na jednym układzie znajduje się czterordzeniowy procesor ARM Cortex-A53, dwurdzeniowy procesor ARM Cortex-R5, układ graficzny Mali-400 oraz zasoby FPGA. Całość projektu została oparta o platformę Xilinx reVISION. Przetwarzane dane dostarczane są z kamery USB, która była dołączona w zestawie z płytą Zynq. Urządzeniem końcowym jest telewizor połączony przewodem HDMI z płytą.

3.3 Sieć neuronowa

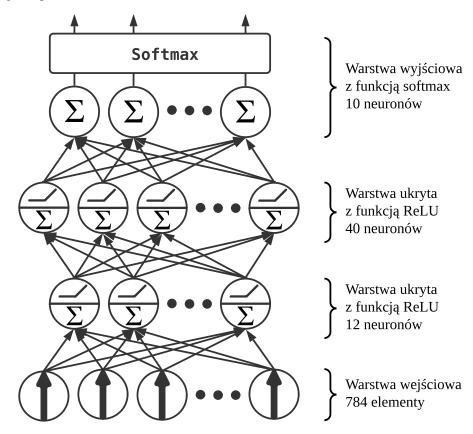
Architektura sieci została dobrana uwzględniając dostępne zasoby programowalnej logiki na płycie, a także możliwości sprzętu na którym dokonywana była jej synteza. Dla

przypis

przypis

problemu klasyfikowania obrazów dobrze nadają się sieci splotowe (konwolucyjne, ang. convolutional neural networks — CNN), których przykładem jest popularna sieć LeNet-5. Architektura ta zawiera zarówno w pełni połączone warstwy oraz warstwy splotowe i łączące. Niestety z powodu ograniczeń sprzętowych w pracy nie została użyta ta architektura.

Model wykorzystany w projekcie posiada 2 warstwy ukryte, posiadające kolejno 12 i 40 neuronów aktywowanych funkcją ReLU, i warstwy wyjściowej złożonej z 10 neuronów z funkcją aktywacji softmax.

Rysunek 3: Schemat użytej architektury.

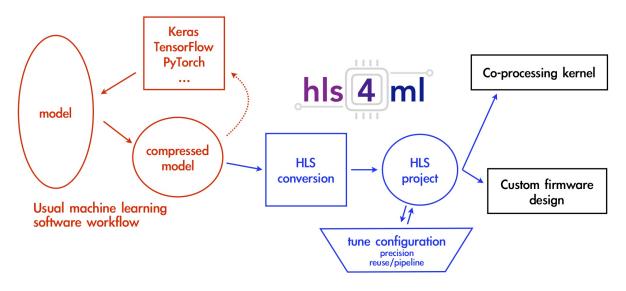
Do stworzenia sieci wykorzystano bibliotekę TensorFlow. Sieć uczona była na danych z bazy MNIST składającej się łącznie z 70000 przykładów cyfr na obrazach o wielkości 28×28 pikseli, z których każdy przedstawiony jest jako wartość od 0 (kolor czarny) do 255 (kolor biały). Próbki zostały podzielone na zbiór uczący, liczący 60000 próbek, oraz zbiór do testów z pozostałych 10000 cyfr. Cyfry składają się z białych pikseli, tło jest czarne. Dokonano prób trenowania sieci przetworzonymi danymi, w których kolory były odwrócone, natomiast wytrenowane modele w trakcie testów nie przekraczały progu czterdziestu procent dobrze zaklasyfikowanych obrazów.

3.4 hls4ml

3.4.1 Idea hls4ml

Celem projektu hls4ml jest wygenerowanie kodu C++ na podstawie zapisanego modelu z TensorFlow. Przykładowy schemat pracy z hls4ml przedstawiony jest na rysunku 8. Czerwona część schematu pokazuje ogólną organizację pracy przy projektowaniu odpowiedniego modelu uczenia maszynowego. Niebieska część należy do hls4ml, który tłumaczy

dostarczony model z wagami do syntetyzowalnego kodu, który następnie można włączyć do większego projektu lub zaimplementować jako samodzielną część na FPGA. Generowany projekt jest parametryzowany przez plik konfiguracyjny yml zawierający ścieżkę do pliku z zapisanym modelem wraz z wagami, typy danych kodujące wartości wag, nazwę docelowego układu FPGA oraz parametry optymalizacji dotyczące zużycia zasobów — większa ilość zasobów oznacza zrównoleglenie większej części obliczeń.

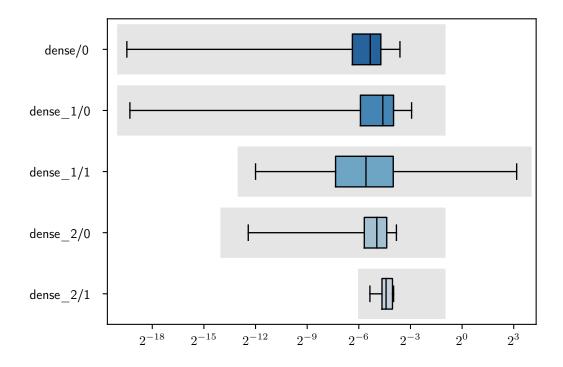

Rysunek 4: Schemat pracy z hls4ml. Dokumentacja hls4ml, https://fastmachinelearning.org/hls4ml/CONCEPTS.html

3.4.2 Precyzja danych

Typ danych używany w przekonwertowanym modelu to duże liczby stałoprzecinkowe (ap_fixed) oraz liczby całkowite (ap_int). Precyzję obu typów można ustalić do jednego bita. Obliczenia przeprowadzane na liczbach o mniejszej precyzji są umożliwiają większe zrównoleglenie obliczeń, natomiast zbyt niska precyzja może poskutkować bezużytecznością zsyntetyzowanej sieci. Aby odpowiednio dobrać precyzję wag skorzystano z pythonowej biblioteki hls4ml.profiling.

Program korzystający z funkcji dostarczanych przez tę bibliotekę analizuje plik konfiguracyjny yml oraz model z pliku h5. Wynikiem działania programu jest wykres przedstawiający rozkład wartości wag każdej z warstw modelu otrzymanych w procesie trenowania. Szare pole w tle wykresu przedstawia zakres wartości, które obejmowane są przez precyzję określoną w pliku konfiguracyjnym. Dobrym punktem początkowym jest wybranie takiej liczby bitów dla każdej z warstw, która obejmuje wszystkie możliwe wagi. Dalsze ustalanie precyzji można wykonać w trakcie analizy wyników symulacji.

Rysunek 5: Rozkład wartości wag modelu

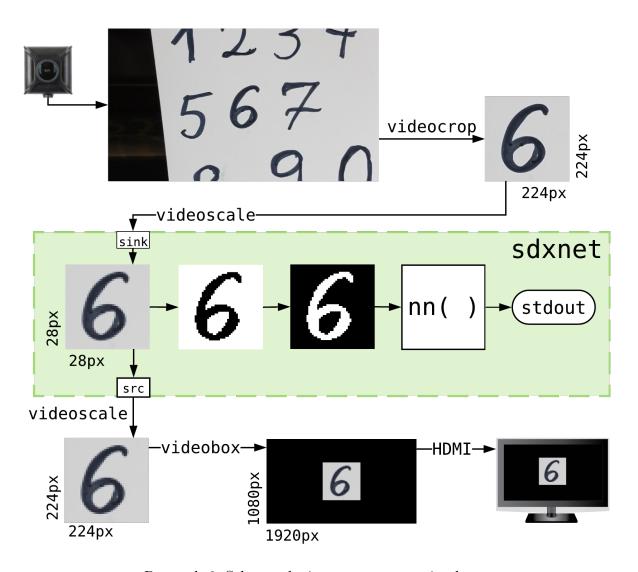
3.5 GStreamer

Zsyntetyzowana sieć jest częścią projektu. Potrzebne jest również dostarczenie danych do sieci oraz przedstawienie wyniku. Do tego celu skorzystano z frameworka GStreamer, dzięki której można tworzyć grafy z komponentów (pluginów, elementów) przetwarzających media, zarówno audio jak i video. Każdy z elementów grafu składa się z co najmniej jednego źródła (source), lub ujścia (sink), może mieć również wiele wejść i wyjść. w grafie pierwszy element nie może mieć wejść, natomiast konieczne jest aby posiadał co najmniej jedno wyjście. Poprawnie przygotowany graf nie powinien mieć komponentów oferujących źródło, które nie są z niczym połączone. Pluginy mają ujednolicony interfejs, dzięki czemu można w łatwy sposób włączyć do grafu własny element. Wtyczki charakteryzują się pewnymi własnościami, znanymi jako "caps". Określają one jakie media jest w stanie przetworzyć dana wtyczka (na przykład format pikseli, maksymalny rozmiar obrazu). Łączone ze sobą elementy dokonują negocjacji parametrów mediów, takich jak rozdzielczość obrazu, format pikseli, ilość klatek na sekundę oraz innych.

3.5.1 xlnxvideosrc i xlnxvideosink

Są to pluginy dostarczone przez firmę Xilinx wraz z platformą reVISION. Obydwa korzystają biblioteki Xilinx video_lib Pierwszy z nich ułatwia odczytywanie danych ze źródeł, dla których potrzebne byłyby dodatkowe działania. Są to między innymi kamera USB (użyta w projekcie), HDMI, MIPI CSI (sprzętowy interfejs do transmisji obrazów i wideo). Sam element zbudowany jest w oparciu o element v4l2src, dostępny w standardowej instalacji GStreamera. Xlnxvideosink również jest oparty o inny element — kmssink. Zapewnia odpowiednią konfigurację połączenia z wyświetlaczami podłączonymi przez HDMI oraz DisplayPort.

Przypis UG1221, s.32

Rysunek 6: Schemat logiczny przetwarzania obrazu

3.5.2 videoconvert

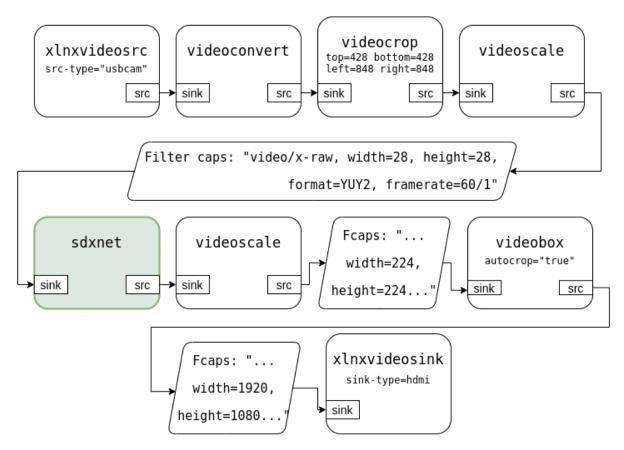
Element mający za zadanie dostosować wszystkie parametry obrazu tak, aby móc połączyć ze sobą dwa niekompatybilne pod względem "caps" elementy. Ta niekompatybilność może być spowodowana na przykład tym, że dwie wtyczki potrzebują innego formatu pikseli i jednocześnie nie oferują możliwości konwersji z jednego formatu na inny.

3.5.3 videocrop

Wtyczka służąca do wykadrowania obrazu w zdefiniowanym obszarze. Wykorzystana została aby otrzymać obraz o tej samej długości i szerokości wynoszącej 224 (co jest ośmiokrotnością 28, czyli długością boku obrazów, którymi wytrenowana została sieć) wycięty ze środka wideo o rozmiarze 1920×1080 .

3.5.4 videoscale

Skaluje obraz do wynegocjowanych pomiędzy sąsiadującymi elementami parametrów, przy czym pierwsza próba negocjacji to ta sama wielkość obrazu przy ujściu jak i w źródle,

Rysunek 7: Schemat grafu. Na zielono plugin z siecią neuronową

aby skalowanie nie było potrzebne.

3.5.5 sdxnet

Sdxnet to wtyczka wykorzystująca sieć neuronową do rozpoznania cyfr znajdujących się na obrazie przez nią przechodzącym. Element ten został zaimplementowany na potrzeby tego projektu.

3.5.6 Filter caps

Element precyzujący parametry obrazu, które wymuszają dostosowanie się poprzedniego elementu — na przykład videoscale. Zapisuje się go w postaci ciągu znaków ujętych w cudzysłów.

3.5.7 videobox

Oferuje możliwość osadzenia obrazu w tym o innym rozmiarze rozmiarze wypełniając pozostałą przestrzeń ramką w wybranym kolorze. Własność autocrop oznacza automatyczne obliczenie wielkości ramek na podstawie parametrów określonych przez kolejny element tak, aby obraz przychodzący do videobox był wycentrowany a ramki były tej samej wielkości.

3.5.8 fpsdisplaysink

Wtyczka typu sink (mająca tylko ujście), która jako parametr pobiera inną wtyczkę tego typu, np. xlnxvideosink, zastępując w grafie tamtą. Jej użycie pozwala na sprawdzenie liczby klatek na sekundę wyświetlanego obrazu.

```
Todo: schemat fizyczny: hdmi -> arm (wtyczki) -> dane do sieci -> . . .
```

3.6 Używanie sieci

3.6.1 Generowanie projektu

Architekturę sieci wraz z wagami zapisano do pliku h5. Stworzono plik konfiguracyjny hls4ml. Następnie na jego podstawie wygenerowano projekt z przekonwertowaną siecią. Wśród wygenerowanych plików znajduje się również kod służący do symulacji działania projektu. Przygotowane zostały pliki z danymi testującymi sieć — 10000 przetworzonych przykładów z bazy MNIST tak, aby cyfry były koloru czarnego, tło białego. Zakres wartości wynosi od 0 do 255.

3.6.2 Funkcja

Cała sieć jest przedstawiona jako jedna funkcja o nazwie nn. Parametrami tej funkcji są dwie tablice: input[], do której są zapisywane są dane do przetworzenia, oraz output[], do której funkcja zapisuje obliczone predykcje.

```
void nn(
unsigned char input[784],
float output[10]
);
```

Listing 1: Nagłówek funkcji

3.6.3 Interfejs

Aby móc korzystać z sieci w aplikacji uruchamianej na procesorze ARM zadeklarowano użycie interfejsu IO AXI-4 Lite.

3.6.4 Dostosowanie sieci

W celu poprawienia wyników działania sieci dokonano pewnych usprawnień. Sieć została wytrenowana oryginalnymi danymi, w których piksele tworzące cyfry mają wartości równe 255 lub tej wartości bliskie, a piksele białego są przedtawione jako 0. Ponadto rzeczywiste dane z kamery mogą być zaszumione, przedstawione obiekty zacienione, a same cyfry mogą nie być idealnie czarne.

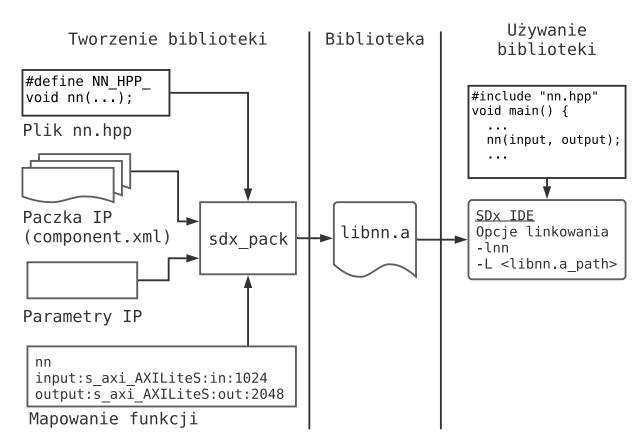
Przy każdym wywołaniu funkcji sieci dokonywana jest transformacja danych poprzez kod pokazany na listingu 2. Wartość każdego piksela jest zamieniana na wartość 255 lub 0, zależnie od początkowej jego wartości — dla wartości mniejszych od 140 (kolor szary lub ciemniejszy) przypisany jest kolor biały, wartość 255. Dla pikseli jasnych (od 140 w górę) przypisywana wartość to 0, kolor czarny.

W ten sposób dokonuje się zarówno odpowiedniego przetworzenia danych uwzględniającego sposób wytrenowania modelu, jak również uwydatnienia cyfry oraz pozbycia się szumów obrazu i jasnych cieni.

Listing 2: Transformacja danych.

- input [] tablica z danymi (parametr funkcji)
- input1[] dane przetwarzane przez sieć

3.6.5 Tworzenie biblioteki

Rysunek 8: Schemat tworzenia biblioteki

Za SDSoC Environment User Guide: C-Callable IP Libraries, https://china.xilinx.com/html_docs/xilinx2018_3/sdsoc_doc/c-callable-libraries-zah1504034388097.html

Zsyntetyzowany moduł sieci został wyeksportowany w środowisku Vivado HLS do paczki IP (Intelectual Property). Następnie poprzez narzędzie sdx_pack utworzono statyczną bibliotekę gotową do wykorzystania w innym projekcie w środowisku SDSoC (Software-Defined System on Chip, IDE do pisania aplikacji lub bibliotek uruchamianych na platformach Xilinx MPSoC).

Listing 3: Narzędzie sdx pack

Wywołując narzędzie sdx_pack należy podać plik nagłówkowy funkcji, docelową nazwę biblioteki, mapowanie parametrów funkcji na porty modułu, ścieżkę do pliku component.xml wygenerowanego podczas eksportu do paczki IP, protokół kontroli modułu, odpowiedni zegar, i informacje dotyczące docelowej platformy: nazwę jej rodziny, procesora oraz systemu.

3.7 Implementacja pluginu sdxnet

Tutaj też bym wstawił schemat: trzy kolumny, dwie z uproszczonym kodem gstsdxnet i neuralnet, trzecia bloczki przedstawiające funkcje na PL. Do tego strzałki między wywoływaniem jakiejś funkcji a jej definicją.

Bo gstsdxnet wywołuje różne funkcje z neuralnet, w której z kolei są wywoływane funkcje akcelerowane i schemat ułatwi zrozumienie.

Dalsza część implementacji składa się z dwóch części. Pierwsza z nich to neuralnet, biblioteka statyczna, która odpowiada za inicjalizację i zwolnienie pamięci dla danych, z których korzystają funkcje akcelerowane sprzętowo, wyciągnięcie danych dotyczących luminacji z obrazu, wywołanie funkcji nn (patrz rozdział 3.6.2) oraz za utworzenie obrazu wychodzącego z pluginu. Druga część to biblioteka dzielona gstsdxnet, korzystająca z funkcji z biblioteki neuralnet. Biblioteka ta jest rozpoznawana jako plugin GStreamer, można więc z niej korzystać przy budowaniu grafów za pomocą GStreamera.

3.7.1 neuralnet

Dane obrazu (kanał luminacji i kanał chrominacji) przechowywane są w obiektach klasy xf::Mat będącej częścią bibliotek xfOpenCV. Określona jest wysokość oraz szerokość obrazu, typ pikseli kodujących obraz (w tym przypadku ośmiobitowe bez znaku z jednym kanałem pikseli). Pamięć dla tych obiektów oraz dla tablicy przechowującej predykcje sieci alokowana jest przez funkcję net_init_sds, a zwalniana przez funkcję net_deinit_sds. Dla każdej klatki obrazu z poziomu gstsdxnet wywoływane są kolejno trzy funkcje: net_sds_read, net_sds_predict oraz net_sds_write.

Pierwsza z nich rozkodowuje przy pomocy masek i przesunięć bitowych dane z pikseli i zapisuje je do dwóch kanałów (obiektów xf::Mat). Ostatnia, również używając tych samych bitowych operacji, łączy obydwa kanały tworząc wyjściowy obraz, przy czym dla kanału luminacji są to dokładnie te same dane, natomiast wszystkie bajty kanału chrominacji mają wartość 128, aby wyjściowy obraz był w skali szarości (aby obraz na monitorze

był bardziej zbliżony do tego rzeczywiście przetwarzanego). Obydwie funkcje korzystają z funkcji akcelerowanych sprzętowo aby zrównoleglić i przyspieszyć w ten sposób proces. Funkcja net_sds_predict wywołuje funkcję nn oraz kopiuje otrzymane predykcje do tablicy otrzymanej z gstsdxnet.

Przy kompilacji biblioteki należy dołączyć bibliotekę statyczną powstałą w procesie opisanym w rozdziale 3.6.5.

3.7.2 gstsdxnet

Framework GStreamer jest w stanie rozpoznać bibliotekę gstsdxnet dzięki napisaniu funkcji spełniających wymagania stawiane przez framework. Obejmują one inicjalizację pluginu (m.in. alokacja pamięci, zdefiniowanie możliwych parametrów mediów na wejściu i na wyjściu, zapisanie metadanych), funkcję przetwarzającą klatki obrazu oraz te odpowiadające za prawidłowe zakończenie pracy wtyczki. Funkcja inicjalizująca plugin uruchamia też funkcję inicjalizującą z biblioteki neuralnet. Funkcja przetwarzająca obraz (gst_sdx_process_frames przygotowuje dane, które przekazuje do odpowiednich funkcji z neuralnet. Dla co dwudziestej piątej klatki obrazu na standardowe wyjście zapisywany jest wynik predykcji w postaci pary liczb (przewidywana cyfra, prawdopodobieństwo).

Kod wtyczki oparto o kod przykładowej wtyczki dostarczonej wraz z platformą reVI-SION 2018-3 przez Xilinx.

3.8 Uruchamianie

Aby uruchomić pipeline przedstawiony na rysunku 7 można skorzystać z narzędzia gst-launch-1.0. Narzędzie ułatwia i przyspiesza uruchamianie różnych strumieni przetwarzających media, ponieważ nie ma potrzeby zaprogramowania aplikacji. Narzędzie jako argumenty wywołania programu pobiera nazwy pluginów oddzielone znakiem wykrzyknika w kolejności w jakiej mają wystąpić w grafie. Skrypt przedstawiono na listingu 4 na stronie 16.

```
#!/bin/bash
fps=60/1
fmt=YUY2
whd=1920
hhd=1080
wnn=28
hnn=28
wbox=224
hbox=224
src="usbcam"
sink=hdmi
plane=30
export GST_DEBUG="sdxnet:6"
qst-launch-1.0 \
  xlnxvideosrc src-type="${src}" io-mode="dmabuf" ! \
  videoconvert ! \
  videocrop top=428 bottom=428 left=848 right=848 ! \
  videoscale ! \
  "video/x-raw, width=\{\{wnn\}\}, height=\{\{hnn\}\}, format=\{\{fmt\}\}" ! \
  sdxnet ! \
  videoscale ! \
  "video/x-raw, width=${wbox}, height=${hbox}" ! \
  videobox autocrop=true ! \
  "video/x-raw, width=${whd}, height=${hhd}" ! \
  xlnxvideosink sink-type=${sink} \
    plane-id=${plane} fullscreen-overlay=true
                Listing 4: Skrypt uruchamiający cały projekt
```

4 Wyniki i dyskusja

W tym rozdziale przedstawione są wyniki prezentujące dokładność predykcji dokonywanych przez model na różnych etapach implementacji projektu zaczynając od testach w Pythonie, a kończąc na sprawdzeniu działania w pełni zaimplementowanego projektu.

4.1 Ewaulacja modelu

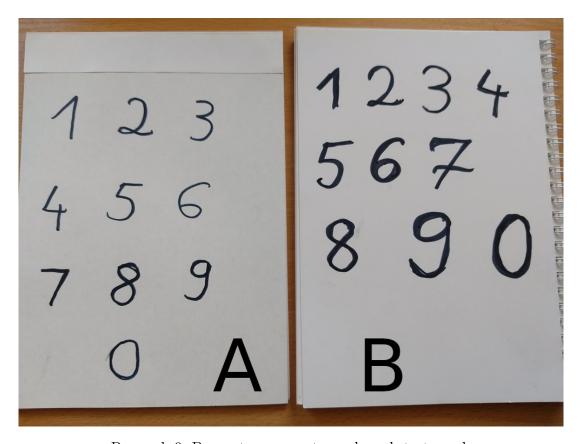
Do testów w Pythonie użyto 10000 próbek z bazy MNIST, którymi nie wytrenowano modelu. Osiągnięta dokładność wynosi 92,22%. Używając większych modeli można osiągnąć zdecydowanie wyższy wynik — dla sieci LeNet-5 zdołano otrzymać dokładność 99,18% — ale z wcześniej wspomnianych powodów nie wykorzystano takiej architektury.

4.2 Symulacja

Kolejne testy przeprowadzono po konwersji modelu sieci do kodu C++ przez hls4ml. Danymi testowymi były te same próbki z bazy MNIST. Liczba dobrze sklasyfikowanych cyfr spadła — osiągnięto 90,52% dokładności.

4.3 Dane rzeczywiste

Kompletny projekt przetestowano na zbiorze liczącym 20 cyfr (patrz rys. 9). Cyfry zapisano odręcznie czarnym markerem na białym papierze. Dla każdej z nich dokonano pomiarów, a uzyskane wyniki zapisano w tabeli 1.

Rysunek 9: Przygotowane zestawy danych testowych

4.3.1 Tabela z wynikami

Dla każdej z cyfr wykonano kilkadziesiąt odczytów. W tabeli 1 podane są najistotniejsze z nich. Pierwsza kolumna oznacza rzeczywistą cyfrę. W kolumnach "zestaw A" i "zestaw B" podane wyniki dla cyfr z zestawów przedstawionych na rysunku 9. Każda komórka zawiera maksymalną odczytaną wartość prawdopodobieństwa przynależności do danej klasy (lub "nie rozpoznano" jeśli sieć ani razu nie rozpoznała poprawnie cyfry) oraz wszystkie wystąpienia błędnych predykcji wraz z odpowiadającym im największymi odczytami prawdopodobieństwa (o ile takie wystąpiły). Ze względu na użyty typ danych w ostatniej warstwie sieci wyniki otrzymano z dokładnością do 6,25 punkta procentowego.

Cyfra	zestaw A	zestaw B
0	97,5%	97,5% ,,3" 67,5% ,,2" 62,5%
1	nie rozpoznano "7" 81,25%	92,5% ,,7" 62,5%
2	100% ,3" 50%	100%
3	100%	100%
4	92,5% "9" 92,5%	$\begin{array}{c} \text{do } 37,\!5\% \\ \text{r\'ozne cyfry do } 60\% \end{array}$
5	62,5% ,,2" 43,75% ,,3" 37,5%	87,5% ,,6" 56,25% ,,3" 31,25%
6	87,5%	100% ,,2" 62,5%
7	nie rozpoznano ,,6" 93,75% ,,2" 62,5%	100%
8	93,75%	93,75% ,,3" 75% ,,9" 43,75%
9	nie rozpoznano "3" 93,75% "8" 87,5%	nie rozpoznano "3" 87,5% "2" 56,25%

Tabela 1: Wyniki dla danych rzeczywistych z kamery

4.3.2 Omówienie wyników

Dla 14 spośród 20 cyfr otrzymano wyniki z prawdopodobieństwem wynoszącym co najmniej 87,5%. Dla cyfr "2" i "3" uzyskano wiele odczytów ze stuprocentowym prawdopodobieństwem dla obydwu zestawów. Cyfry "0", "6" i "8" również były w większości odczytów

poprawnie kwalifikowane. Małe problemy nastąpiły przy próbach odczytu cyfr "1", "4" i "7", w których sieć nie była w stanie poprawnie określić klasy, natomiast poprawnie odczytywała tę cyfrę z drugiego zestawu. Jedynie cyfra "9" nie została w żadnym z przypadków rozpoznana, ponadto błędnie odczytywana jako cyfra "3" z obu zestawów.

Każda próba pomiaru cyfry dawała wiele wyników w zależności od położenia cyfry na obrazie, jej grubości, kąta pod jakim jest nagrywana. Pomiary starano robić się tak, aby środek cyfry pokrywał się ze środkiem obrazu, a także żeby cyfra nie stykała się z jego krawędzią. Dla wszystkich próbek sprawdzano różne odległości, przesunięcia cyfry względem środka obrazu i kąty. Zauważono, że przy kilku próbkach, szczególnie dla cyfry "5", najmniejsze poruszenie kamery wynikające z niestabilności ręki wpływało w znacznym stopniu na predykcję.

4.4 Dyskusja

Na każdym z etapów implementacji można zauważyć spadek dokładności sieci. Po przetłumaczeniu modelu sieci przez hls4ml jest to głównie spowodowane zmniejszeniem precyzji danych na jakich sieć dokonuje obliczeń. Na ostatnim etapie spadek związany jest z możliwymi szumami obrazu, niewystarczająco dobrym nakierowaniu kamery na cyfrę, złym oświetleniu lub innymi zewnętrznymi przyczynami. Sieć o tej stosunkowo małej architekturze może mieć problem z rozpoznawaniem cyfr o takim kształcie i położeniu na obrazie, z którym nie miała do czynienia w trakcie trenowania. Możliwym rozwiązaniem tych problemów mogłoby być zastosowanie sieci splotowej (konwolucyjnej), na przykład LeNet-5, która nie tylko osiąga zdecydowanie wyższy wynik w trakcie ewaluacji ale również lepiej radzi sobie z generalizowaniem kształtów znajdujących się na obrazie.

5 Podsumowanie

W projekcie zostało zrobione to i to. Wyszło to tak i tak. Problem sprawiło tamto i owamto. Można to poprawić w ten sposób. Można część funkcjonalności z pipeline przenieść na fpga (w końcu przetwarzanie obrazu na fpga jest szybkie)